

SURA YA KWANZA
TASWIRA YA SASA YA TANZANIA

Utangulizi.....	25
1.1 Watanzania ni Mabingwa wa Kulalamika.....	26
1.2 Watanzania ni Mabingwa wa Kuombaomba.....	33
1.3 Watanzania Wameisingizia Katiba Mpya.....	45
1.4 Mchezo wa C.C.M na Vyama vya Upinzani.....	54
1.5 Kifo Cha Mtanzania Hakina Heshima, Sifa-Hewa za Marehemu	71
1.6 Dini na Madhehebu ni Mwavuli?.....	80
1.7 Maisha ya Raha na Starche Ndani ya Nchi Maskini.....	85
1.8 Sifa Kuu Sita za Mwanamke wa Kitanzania.....	88
1.9 Ikulu Inahitaji Mtu Imara Kifikra na Kimaadili.....	92
1.10 Watanzania Kuweni Nyoka	105
1.11 Utii na Ujinga wa Watanzania	113

SURA YA PILI
CHIMBUKO LA FALSAFA YA MWALIMU NYERERE

Utangulizi.....	117
2.1 Maana ya Falsafa Kiufupi na Faida Yake.....	118
2.2 Socrates.....	121
Utangulizi.....	121
2.2.1 Watangulizi wa Socrates.....	121
2.2.2 Socrates Mwenyewe.....	123
2.3 Plato.....	126
Utangulizi.....	126

2.3.1 Wazo Kuu la Plato.....	126
2.3.2 Roho na Maisha ya Kila Siku ya Binadamu.....	127
2.3.3 Roho ya Binadamu Katika Nchi au Taifa.....	129
2.3.4 Serikali Bora ya Plato.....	130
2.4 Hegel	131
Utangulizi.....	131
2.4.1 Wazo Kuu la Hegel: Ulimwengu Wazo	132
2.4.2 Ulimwengu Wazo ni nini?.....	134
2.4.3 Kazi na Maisha ya Ulimwengu Wazo.....	135
2.4.3.1 YahuSuyo Falsafa ya Kilojiki.....	135
2.4.3.2 YahuSuyo Falsafa ya Vitu Asilia	136
2.4.3.3 Yahusuyo Falsafa ya Mawazo au Roho.....	137
2.5 Karl Marx.....	140
Utangulizi.....	140
2.5.1 Tofauti Kati ya Karl Marx na Hegel.....	140
2.5.2 Wazo Kuu la Karl Marx.....	141
2.5.3 Pendekazo Kuu la Karl Marx.....	143

SURA YA TATU

NYERERE NI MIONGONI MWA WANAFALSAFA WA AFRIKA

Utangulizi.....	144
3.1 Utambulisho wa Mwfrika.....	145
3.1.1 Suala la Muda Kwa Mwfrika.....	145
3.1.2 Imani na Maadili ya Mwfrika Yamejengwa kwa Mababu.....	147
3.2 Mwfrika Hatumii Akili.....	149
3.3 Waafrika Wanategemea 'Nguvu ya Uhai'.....	151
3.3.1 Kazi ya 'Nguvu ya Uhai'.....	152
3.3.2 Madhara Makubwa ya 'Nguvu ya Uhai'.....	153
3.4 Waafrika Wanahitaji Kipindi cha Ufahamu.....	154
3.5 'Ubinadamu' wa Kenneth Kaunda.....	157
3.4.1 'Ubinadamu' wa Kaunda ni wa Kifalsafa.....	158

SURA YA NNE
FALSAFA YA NYERERE

Utagulizi.....	161
4.1 Falsafa ya Uwazo: Ujamaa na Wanafalsafa Wengine.....	162
4.1.1 Nyerere na Wanafalsafa Kabla ya Socrates.....	165
4.1.2 Nyerere na Socrates.....	166
4.1.3 Nyerere na Plato.....	169
4.1.4 Nyerere na Hegel.....	172
4.1.4.1 Je, Ulimwengu Wazo Unamsaidiaje Mtanzania?.....	173
4.1.4.2 Je, Ulimwengu Wazo Unaweza Kuwa Mfumo Binafsi ya Mtu?..	177
4.1.4.3 Je, Tasnifu, Tabaini na Sanisi ni Wadudu Gani?.....	179
4.1.5 Nyerere na Karl Marx.....	182
4.1.5.1 Ubepari Kama Ukahaba.....	182
4.1.5.2 Hakuna Utii.....	184
4.1.5.3 Hakuna Maadili.....	186
4.2 Mazingira ya Fikra za Nyerere.....	187
4.3 Ujamaa Kama Hitaji Kuu la Mfumo wa Kifikra.....	189
4.4 Misingi ya Falsafa Iliyojengwa Kwenye Ujamaa.....	190
4.5 Falsafa ya Lughya ya Kiswahili.....	193
4.5.1 Lughya ya Kiswahili Ilijenga Hisia Katika Elimu.....	194
4.5.2 Kiswahili Kilihimiza Ufahamu Asilia na Kuunganisha Uhaliisa....	195
4.6 Nyerere na Falsafa ya Binadamu.....	198
4.6.1 Siasa ya Nyerere: Mfumo wa Kibinadamu.....	199
4.6.2 Falsafa ya Jamii na Uhuru wa Watu.....	200
4.7 Tathmini ya Tanzania ni Ndani ya J.K Nyerere 'Tu'.....	201
4.7.1 Kipindi cha Kwanza: Historia Isiyo ya Kipekee.....	202
4.7.2 Kipindi cha Pili: Nyerere: Miongo Miwili.....	204
4.7.3 Kipindi chà Tatu: Watanzania Kujinyonga.....	205
4.7.3.2 Wananchi Jamani!.....	210

SURA YA TANO

UHAI WETU WATANZANIA KUTOKA KWA NYERERE

Utangulizi.....	213
Kujifunza Falsafa na Kumuenzi Nyerere kwa Vitendo.....	213
Kuweka Elimu Yenye Malengo.....	219
Vitu Mwonekano si Kipimo cha Maendeleo.....	219
Kuchagua Viongozi Wenye Mawazo Mapya.....	220
Kujenga Mabishano ya Hoja kwa Nia ya Kujenga Jamii.....	220
Maadili kwa Watu Wote na Vyama Vya Siasa Yawe Lazima.....	221
Elimu ya Tanzania Iwe Halisia na Yenye Kugusa Hisia.....	222
Kuacha Kupenda Migomo na Maandamano.....	223
Vijana Kuacha Kuwa Kama Chambo.....	224
Watanzania Kuipenda Nchi na Kuwa Wazalendo.....	225
Wawekezaji na Wabinafsishwaji Kuacha Kuchuma Mali.....	228
Kujifunza Maisha ya Uchaji wa Mungu Kama Nyerere.....	228
Kusoma Vitabu vya Falsafa Ili Kukomaza Akili.....	229
Kuacha Kabisa Kuombaomba, Vya Bure Vinaua.....	230
Kupunguza Kuangalia Televisheni na Kusikiliza Muziki.....	231
Kuacha Kulalamika Kama Watoto wa Chekechea.....	232
Wanawake Kuacha Kudanganyika.....	233
Tamaduni Ziwe na Faida za Kiuchumi.....	234
Vitu vya Lazima Vizingatiwe.....	235
Wazungu Waache Kuwasaidia Watanzania.....	236
Dini na Madhebu Yabadili Maisha ya Watanzania.....	236
Kazi ni Kazi.....	236